

INFORMACIJA
o izmirenju obaveza Vlade Crne Gore prema kineskoj Exim banci po osnovu državne
garancije izdate za potrebe kreditnog aranžmana zaključenog između
Barske plovidbe AD Bar i kineske Exim banke

Ministarstvu finansija je, dana 22. jula 2026. godine, od strane kineske Exim banke dostavljen zahtjev da, kao garant, izmiri obaveze prema Banci po osnovu garancije izdate za kreditni aranžman između Barske plovidbe AD Bar i kineske Exim banke, imajući u vidu da kompanija nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze, koje su u skladu sa planom otplate, dospjele na plaćanje 21. jula 2026. godine.

Ministarstvo finansija je u obavezi da, u svojstvu garanta, a po osnovu dostavljenog zahtjeva, kineskoj Exim banci plati iznos od **1.764.402,97 američkih dolara**, od čega se iznos od **1.564.666,67 američkih dolara** odnosi na glavnicu, dok se iznos od **217.736,30 američkih dolara** odnosi na kamatu po osnovu predmetnog kreditnog aranžmana.

Naime, Ministarstvo finansija je, 29. januara 2013. godine, u ime Vlade Crne Gore, izdalo Garantno pismo, u vezi sa Ugovorom o zajmu za kupovinu dva broda, zaključenim između kineske Exim banke i Barske plovidbe AD Bar, u iznosu od 46.400.00,00 američkih dolara.

Pomenutim garantnim pismom, Vlada Crne Gore garantuje uredno izmirenje svih finansijskih obaveza Zajmoprimca. Na taj način, Vlada se obavezala da će, na osnovu pisanog zahtjeva kineske Exim banke, izmiriti sva dospjela dugovanja koja potražuje ta banka, ukoliko Zajmoprimac ne izmiri dospjele obaveze do roka dospijeca.

U skladu sa navedenim, Ministarstvo finansija je u obavezi da, uz prethodnu saglasnost Vlade, izmiri obaveze navedene u Zahtjevu kineske Exim banke, u ukupnom iznosu do **1.764.402,97 američkih dolara**. Kineska Exim banka će zahtijevati izmirenje troškova zatezne kamate na neizmirene obaveze, koji će biti obračunati na dan plaćanja, a koji će biti plaćeni od strane Barske plovidbe, u skladu sa prethodnom praksom.

Ministarstvo finansija je u prethodnom periodu, dopisom Barske plovidbe AD Bar, obaviješteno da kompanija neće biti u mogućnosti da iz sopstvenih sredstava izmiri obaveze prema kineskoj Exim banci, sa rokom dospijeca 21. jula 2026. godine, što je dodatno potvrđeno e-mailom Ministarstva pomorstva od 20. jula 2026. godine.

Kako je navedeno u dostavljenim aktima, nemogućnost izmirenja predmetne obaveze rezultat je činjenice da je, usljed izmirenja prethodne rate kredita koja je dospjela na plaćanje 21. januara 2026. godine, Barska plovidba bila prinuđena da odloži određena plaćanja prema svojim dobavljačima. Navedene obaveze kompanija je u periodu od januara do jula 2026. godine morala izmiriti kako bi obezbijedila nesmetano operativno funkcionisanje brodova „Bar“ i „Budva“.

Pored navedenog, tokom boravka brodova u Kini izvršena je nabavka rezervnih djelova i sprovedeni su neophodni servisi, što je prouzrokovalo dodatna ulaganja i povećanje troškova poslovanja u prvoj polovini 2026. godine.

Imajući u vidu navedene okolnosti, kompanija nije bila u mogućnosti da u prethodnom periodu akumulira sredstva u obimu potrebnom za pravovremeno izmirenje kreditne obaveze koja je dospjela 21. jula 2026. godine.

Barska plovidba AD Bar očekuje da će prihodi ostvareni u drugoj polovini 2026. godine biti manje opterećeni troškovima održavanja, te da će kompanija biti u mogućnosti da akumulira sredstva potrebna za uredno izmirenje sledeće rate kredita koja dospijeva na naplatu u januaru 2027. godine.

Potrebno je podsjetiti da je, usled finansijskih poteškoća Barske plovidbe, u prethodnom periodu Vlada Crne Gore pružala pomoć kompaniji iz Državnog budžeta za izmirenje obaveza prema kineskoj Exim banci. Za te namjene su planirana sredstva na poziciji nadležnog resora za saobraćaj i prema potrebi prosleđivana kompaniji kako bi izmirila svoje kreditne obaveze.

Nakon što je 2021. godine Agencija za zaštitu konkurencije donijela mišljenje o obustavljanju dodjele državne pomoći kompaniji, kao i usled nemogućnosti kompanije da iz sopstvenih sredstava izmiri obaveze prema kineskoj Exim banci, država, odnosno Ministarstvo finansija, je kao garant, direktno izmirivala obaveze kineskoj Exim banci po osnovu predmetnog kredita.

Po tom osnovu, Ministarstvo finansija je, uz saglasnost Vlade, u periodu od 2021-2026. godine, kineskoj Exim banci uplatilo ukupan iznos od od **6,66 miliona eura**, u dolarskoj protivvrijednosti na dan plaćanja. Ukupan trošak koji je država imala po ovom osnovu, uključujući naknadu Centralne banke Crne Gore (CBCG) i troškove rezervacije, iznosio je **6,68 miliona eura**.

Od navedenog, Barska plovidba je 2022. godine izmirila obaveze prema državi po osnovu otplate rata kredita iz 2021. godine, u ukupnom iznosu od **3,24 miliona eura**. Stoga, ukupna trenutna dugovanja **Barske plovidbe** prema državi Crnoj Gori, po osnovu obaveza vezanih za garanciju prema kineskoj Exim banci, iznose **3,44 miliona eura**, uključujući i troškove plaćanja (naknada CBCG), a odnose se na otplatu rate iz jula 2024. godine i januara 2025. godine.

Polazeći od navedenog, Ministarstvo finansija dostavlja Vladi ovu informaciju u cilju pribavljanja saglasnosti za izvršenje plaćanja prema kineskoj Exim banci, po osnovu rate kredita dospjele 21. jula 2026. godine, u ukupnom iznosu od 1,76 miliona američkih dolara, radi ispunjenja obaveza koje je Crna Gora preuzela kao garant po predmetnom kreditnom aranžmanu.

Kao i u prethodnim situacijama, Ministarstvo finansija će zahtijevati od Barske plovidbe da nadoknadi troškove koje Država bude imala po osnovu izmirenja obaveza u vezi sa predmetnom garancijom. Takođe, Ministarstvo finansija će, bez odlaganja, obavijestiti Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i dostaviti potrebnu dokumentaciju, kako bi bile preduzete sve potrebne radnje radi zaštite imovinsko pravnih interesa Države, u skladu sa praksom koja je primijenjena nakon svake dosadašnje uplate.